

(inter)cultural humour

A Research on Dutch/American and Iranian culture in
Humorous Fragments in Funny in Farsi

Jasmin Taghavi

2012

Jasmin Taghavi, 3048306

Bachelor Taal en Cultuurstudies

BA Thesis

Supervisor: dr. Cees Koster

27 August 2012

[Geef het bedrijfsadres op]

TABLE OF CONTENTS

Introduction	2
Firoozeh Dumas	2
Leffingwell Elementary School	3
Hot Dogs and Wild Geese	3
Immigrant literature	4
Iranian American Political Relations	5
Patrick Zabalbeascoa and Salvatore Attardo	6
Conclusion	13
Annotated Translation	15
Basisschool Leffingwell.....	15
Hot Dogs en Wilde Ganzen.....	18
Bibliography.....	22

INTRODUCTION

In this thesis I will focus on the translation solutions of the humorous passages in the novel *Funny in Farsi*. In her article “Tekstanalyse en de moeilijkheidsgraad van een vertaling” Christiane Nord makes a distinction between four levels on which translation problems may occur: the pragmatic level, the socio-cultural level, the linguistic level and the source text specific level. Translation problems regarding humour fall under the category of source text specific problems, because the textual elements that have to be rendered are specific to that particular text. I have analysed four humorous passages and have come up with different possible solutions for each passage. In the conclusion, I explain why I have chosen for a certain solution.

Patrick Zabalbeascoa has created a model for structuring joke-types according to binary branching. The distinction between unrestricted, international humour and restricted humour is one of the parameters that he introduces in his paper and I will use for this thesis. Zabalbeascoa combines Salvatore Attardo’s Knowledge Resources in the binary tree. I will use Zabalbeascoa’s and Attardo’s theory to analyse my translation solutions.

I have analysed humorous passages of *Funny in Farsi* written by Firoozeh Dumas. Dumas, maiden name Jazayeri, moved to America when she was seven years old. Dumas said she wanted to write about her Iranian family and reach an international audience.

Before I outline the theories of Zabalbeascoa and Attardo, I will focus on immigrant genre the writer Firoozeh Dumas and on the book. The final part of the thesis consists of the annotated translated and bibliography.

FIROOZEH DUMAS

Funny in Farsi: A Memoir of Growing Up Iranian in America is an autobiography and is written by the Iranian-American author Firoozeh Dumas in 2003. The book became a success and Firoozeh Dumas was invited to speak in many schools, universities, Jewish Temples and Islamic centres. In her speeches she holds messages of shared humanity. Not only did she travel around America, but worldwide as well. *Funny in Farsi* is also translated into Persian. Readers worldwide embraced her: *Funny in Farsi* was chosen for book of the year in 2004. In the same year it was on the SF Chronicle and LA Times bestsellers lists in America. The Thurber Prize for American Humour would have been awarded to Dumas, if she had not lost from Jon Stewart. She was the first Middle Eastern woman who was a finalist for this prestigious award.

She and her family lived in Abadan, Iran. Her father worked as an engineer with the National Iranian Oil Company in their hometown. The family moved to California, America, in 1972 because her father was hired at an American firm for two years, when she was seven. They returned to Iran in 1974 and lived in Ahwaz, Iran. Her father was hired again in 1977 and they came back to California. This time to stay for good. After graduating from high school, she went to UC Berkeley. She met her French husband there. When she wrote *Funny in Farsi* in 2003, she was 38 years old and had lived in the United States for 27 years of her life. She describes the challenges she and her family had to deal with when facing cultural differences and how they tried to adjust to the American culture.

LEFFINGWELL ELEMENTARY SCHOOL

At the beginning of the book, Firoozeh is still in Abadan, Iran with her family, only her older brother, Farshid, has already moved to America. Her first encounter with America is when she receives a present from her older brother. Although Kazem, her father, had studied in Texas and California when he was young, he describes America as a country he had never set a foot on; he portrays America as paradise.

When the family moved to America, second grade had just been started and Firoozeh had to go to primary school for the first time in America. In the first meeting with her principal and her teacher, Mrs. Sandberg, the first cultural clash has been described. Kazem wants to impress the teachers; he is convinced that her teachers will believe that his daughter is gifted by telling them she attended a private English school in Iran and by letting Firoozeh recite the colour wheel. Dumas does not write in her book how the teachers react to Kazem. She would probably leave this open to the readers and let them think about the gap. In the next fragment, Dumas tells that her father had decided that her mother, Nazireh, should attend school with Firoozeh for a couple of weeks. In America as well as The Netherlands it is not at all common that parents attend school with their children, not even for a day and will sound odd to non-Iranian audience. Firoozeh did feel ashamed at the moment that the other students began to stare at her and her mother. She felt estranged from her fellow classmates, because the classmates thought that Firoozeh and her mother were acting strangely differently than they were. Firoozeh felt even more ashamed, when Mrs. Sandberg asked her mother to point Iran on the map. At the time when Nazireh was young in Abadan, it was not obligatory for children, let alone girls, to go to school. Parents could decide that for themselves. Dumas tells that at that time in their family, a girl's purpose was to learn to be a good housewife and find a decent husband.

Consequently, Nazireh had been only been briefly educated and did not know where Iran was located on the world map. However, when Mrs. Sandberg showed Nazireh where Iran was on the map, Nazireh nodded her head as if she knew the location all along, but wanted to keep it to herself. To American or Dutch people, it might seem stubborn and strange that she neglects to admit that she did not know world geography. If she would have admitted it, to her, she would have lost her proud and have shown her weak spot.

Dumas gives an insight of how her parents met each other. Her father's sister looked for someone that he would found suitable enough to become his wife and met Nazireh eventually. In Iran at that time, it was very common for the family of the boy to encounter the girls' family.

After school is over, Firoozeh and her mother get lost, and a mother's classmate of Firoozeh brings them home. Although Firoozeh felt as an outsider, the chapter ends with her father's view of America: 'the bathrooms were clean and the people were very, very kind.' (Dumas, 7)

HOT DOGS AND WILD GEESE

Dumas begins the second chapter by remarking that America was as new to her father as it was to the rest of the family, although he had given them the impression that America's was his second home. However, it turned out his English was far from good. He often couldn't make himself clear and he didn't understand English well enough to translate it to his family. He was too stubborn to acknowledge that he couldn't speak English properly and he tried to convince his family that the Americans were to blame; they did not know the answers to his questions. During his college years in America he has isolated himself from Americans, and spent all his time studying in the University library. He probably felt that there was too much distance between the Iranian culture and the American culture, and was afraid to try to know Americans and American customs.

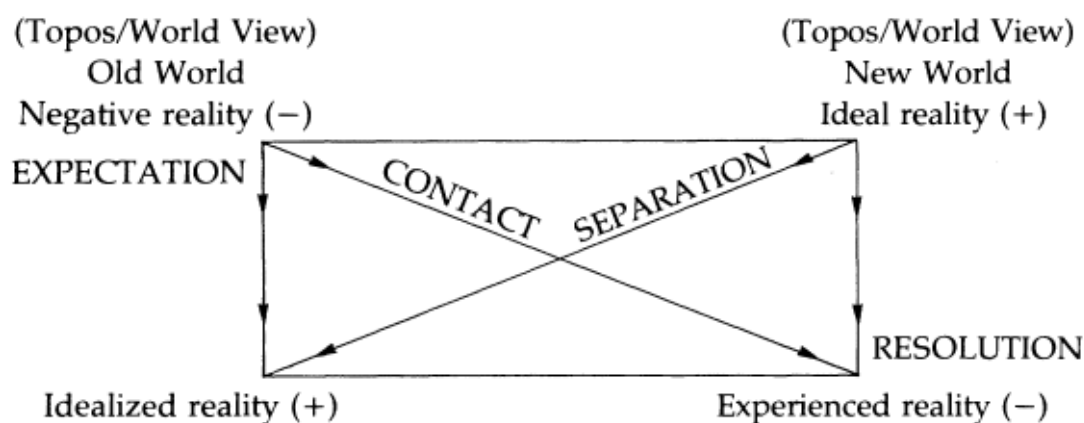
Her mother did not take any courses to learn English and it seemed that she did not make any American friends. She stayed at home and watched television in her spare time. By reciting what she heard on television, she learned a bit English. Firoozeh had to accompany her mother everywhere she wanted to go to translate for her, although she did not want to. The generation gap between Firoozeh and her mother is emphasised: Firoozeh quickly learns to speak English whereas her mother made very little progress and did not learn the English grammar, because he never learned English at school. Firoozeh eventually tries to teach her mother entire sentences that she might would remember and recite.

Dumas ends this chapter by concluding that her parents have made somewhat progress in thirty years and she stopped encouraging her parents to improve their English. Her mother, however, doesn't have to resort to her daughter anymore, because the large immigration of Iranians to America resulted in Iranian television and supermarkets with Iranian products; Nazireh can ask help at the grocer in Persian. In a way her mother becomes more independent.

IMMIGRANT LITERATURE

The immigrant genre was first being acknowledged as an independent genre in the eighties of the twentieth century in the United States. Boelhower describes a model that provides a closed fictional reality and has deep common elements to all works of this genre:

- (1) An immigrant protagonist
- (2) representing an ethnic world view,
- (3) comes to America/foreign land with great expectations,
- (4) and through a series of trials
- (5) is led to reconsider them
- (6) in terms of his final status.

The opposite poles are the Old World (OW) and the New World (NW). They are both geographical as mental locations. The three important moments in the immigration process are:

1. Expectation: the image, projection of the host country.
2. Contact: the moment the immigrant comes in contact with the host country. From this moment on, the expectation may start to change.

3. Resolution: the protagonist thinks that the resolution is the outcome of the expectation, i.e. the ideal reality. The OW is considered the wrong reality.

However, when the immigrant moves along the contact axis line, a descending movement begins, dissociating more and more from the ideal reality, drawing near the opposite of the ideal reality. At the same time, the protagonist starts to separate from the thought of the New World as an ideal reality and begins to idealise the OW.

In the first two chapters of *Funny in Farsi*, Firoozeh and her family have just arrived in America. In the second chapter, especially the ideal reality of Kazem starts to decrease, because he cannot communicate with the Americans as he expected he would be.

The immigrant genre contains certain reoccurring elements: *foreigners, immigrants*. These protagonists are *naïve* and *ignorant* of the culture of their host land. They have a *language barrier*, they are not adjusted (yet), *unassimilated*, and *hopeful*. Furthermore, they still act out the culture of the OW. All these elements occur in the first two chapters of *Funny in Farsi*.

IRANIAN AMERICAN POLITICAL RELATIONS

Although the book is centred around Firoozeh and her family's adjustment to America and she has emphasised repeatedly she wanted to write a 'light-hearted' book without political references, the political subject is inevitably, because America is clearly not put in the background. Dumas describes America as an hospitable country where people are friendly and helpful. Even when she had not set foot yet on American territory, she had a positive image of the country through her father who had spent, according to himself, the best year of his youth as a student in America. He worked as an engineer with the National Iranian Oil Company in Abadan. The National Iranian Oil Company was formed in 1948 under the reign of Shah Mohammad Reza Pahlavi. After 1953, 40% of the company was owned by America. The biggest oil field was and is still set in Ahwaz. Kazem in fact worked for America as well and was able to come to America via his job as an engineer with the company. He had great benefits by working there and seemed to worship America beside the benefits as well.

In the beginning of the seventies when Dumas and her family moved to America, Shah Mohammad Reza Pahlavi was the king of Iran and had good relations with America; he pursued a pro-Western, especially pro-American policy whereby a broad social connection was encouraged between Iran and America. Iranians came to America to study and moved to America permanently, like Firoozeh's family. Iran supplied gas, oil, copper and iron to other country and is in fact one of the richest country pertaining raw materials. America wanted to use Iran for its raw materials and wanted Iran to be dependent on America. Americans wanted to use Iran as an importing country. Only 10% of the Iranians benefited from Iran's wealth. Iranian civilians were not allowed to form political parties and they had no right of free speech. As a result, people wanted to have a revolution; consequently, they wouldn't be dependent on America anymore.

In 1979 the Iranian Revolution took place and changed the relationship between Iran and America significantly. On November 4th 1979, Iranian revolutionists occupied the American embassy in Tehran and took American diplomats for approximately 1,5 year. The diplomats were released on 19 January 1981. The hostage caused diplomatic relations between Iran and United States break until today.

Clearly, Firoozeh's family was Pro-Shah. In a chapter later on in the book, they will meet the Shah in the seventies, at a time when many were already protesting against the Shah's regime.

PATRICK ZABALBEASCOA AND SALVATORE ATTARDO

Patrick Zabalbeascoa is a professor at the University of Pompeu Fabra, Barcelona in the Translation and Interpreting School. He is been brought up bilingual: English and Spanish. He started his career as an English teacher. Translation was an unexplored territory when he started out. He does not agree with the impossibility of the translation of humour from a theoretical point of view. According to him, the translation of humour would be a good testing ground for every translation theory. In his paper, "Humor and translation – an interdiscipline" he outlines a few parameters that may help translators in developing joke typologies. He presents a model for structuring joke-types according to binary branching. He then combines his model with the six Knowledge Resources and the hierarchal structure that Attardo claims to have. According to him, translation studies and humour studies are both interdisciplinary studies; scholars from both disciplinary should cooperate and benefit from each other.

Salvatore Attardo is also a professor. He teaches at the Texas A& M University-Commerce and works as editor-in-chief for *Humor*, the journal for the International Society of Humour Research as well. Attardo is considered one of the most important modern humour researchers next to Victor Raskin. He elaborated the *Semantic Theory of Humor* of Raskin in his "general theory of verbal humor". In his 2002 paper, *Semantic Mechanisms of Humour*, he presents six parameters for the analyses of humour. However, in the hierarchical order of the parameters or Knowledge Resources, how he calls them, the sameness in the TT is more important, whereas the translator may decide that the humorous factor is more important.

I will use the Knowledge Resources of Attardo for the analyses of the humorous passages of *Funny in Farsi*. I will incorporate the parameter "unrestricted, inter-bi-national" into the model of Attardo

Unrestricted, Inter-bi-national

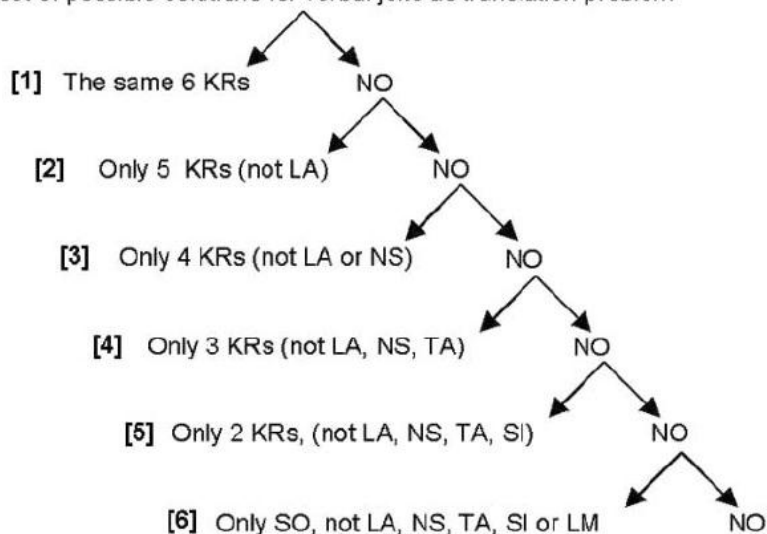
Some jokes are easy to translate, because the source and target cultures overlap. It is not important as such that the jokes are considered international, as long as they are bi-national. "It can easily cross from the source-text community to the target-text (translation) community, without any need for adaptation or substitution because of linguistic or cultural differences; it can be literally translated with no loss of humor, or content, or meaning." (Zabalbeascoa, 189)

Patrick Zabalbeascoa has outlined classifications for types of humour. For the translation of 'Funny in Farsi' I had constantly (voor de vraag staan om niet aan de brontekst te houden, of meer vertalen, vanuit gaan dat lezers meer moeten opzoeken. I will give the different solutions I had in mind and

In his General Theory of Verbal Humour, Attardo presents a set of six parameters to analyse jokes. He calls these parameters knowledge resources. The six knowledge resources help to determine whether a joke is humorous or not: Script Opposition (SO), Logical Mechanism (LM), Situation (SI), Target (TA), Narrative Strategy (NS) and Language (LA). Script Opposition refers to the structuring of a joke: a joke begins with a standard situation. At some point a script switch occurs that is always

ambiguous or contradicting to the first script. The second part has to hold the joke. Attardo confesses that Logical Mechanism is the most difficult parameter; it embodies the logic of a particular joke that does not have to exist in the real world. The target of the joke is the person that is aimed at. Narrative Strategy is the narrative form of a particular joke in a story, a riddle or a dialogue. The next KR is Language (LA) that is the phrasing and wording of the source text into the target text. "all the information ... for the verbalization of a text. It is responsible for the exact wording of the text and for the placement of the functional elements that constitute it" (2001, 22). The last KR embodies the subject of the joke; every joke has to evolve around something. Depending on the situation, the subject is more elaborately described than in the other.

set of possible solutions for verbal joke as translation problem

Ideally, all six Knowledge Resources occur in the translation, but if that is not possible you start at the lowest level Language (LA) and go up to Narrative Strategy (NS), Target (TA), Situation (SI), Logical Mechanism (LM) and end with Script Opposition (SO). Depending on the rank in the hierarchy, the translation represents a higher degree of equivalence; 1 (the same 6 KRs) denotes the best possible degree of equivalence. The translation has to have Script Opposition (SO). Otherwise it is not regarded as a joke.

ST(1)

I, too, had been sad at Farid's departure, but my sorrow soon faded – not coincidentally, with the receipt of a package from him. Suddenly, having my brother on a different continent seemed like a small price to pay for owning a Barbie complete with a carrying case and four outfits, including the rain gear and mini umbrella.

TT(1)

Ook ik was verdrietig toen Farid wegging, maar mijn verdriet verdween al gauw als sneeuw voor de zon. Dat ging niet geheel toevallig samen met een pakje dat Farid voor mij had gestuurd. Mijn broer zat op een ander continent, maar plotseling leek het alsof dat een kleine prijs was die ik betaalde voor een Barbie-set met koffer en vier outfits, inclusief de regenkleding en miniparaplu.

First of all, the TT has to have Script Opposition (SO). In the first part of the joke Firoozeh was upset about her brother leaving Iran. In the second script, Firoozeh becomes suddenly happy, because (clue) she receives presents from him.

Logical Mechanism (LM) also occurs in the TT. It is fully justified that Firoozeh can receive presents from her brother, when he has moved abroad.

Situation (SI): Dumas refers to a moment in time when she was still living in Abadan, Iran and her oldest brother had moved to Philadelphia. Firoozeh realised that her brother did not live with them anymore, but realised that he could send gifts to her.

Target (TA): The target is Firoozeh who receives presents from her brother. The ST is written in the first person perspective and I have kept it that way in the TT. The book is an autobiography.

Narrative Strategy (NS): The narrative form in the ST is 'story' and I have translated it into a story as well, and did not choose between the other two categories 'dialogue' and 'riddle'.

Language (LA). This Knowledge Resource is different in my TT. The Dutch expression "mijn verdriet verdween al gauw als sneeuw voor de zon" reinforces the quick and sudden movement of thought of Firoozeh that is expressed in the ST. The oppositeness between the first and second script becomes stronger. I could have left out "als sneeuw voor de zon"; the translation would be more literal:

"Ook ik was verdrietig toen Farid wegging, maar mijn verdriet verdween al gauw. Dat ging niet geheel toevallig samen met een pakje dat Farid voor mij had gestuurd. Mijn broer zat op een ander continent, maar plotseling leek het alsof dat een kleine prijs was die ik betaalde voor een Barbie-set met koffer en vier outfits, inclusief de regenkleding en miniparaplu."

In the ST the sentences are longer and dashes are used a lot. I have made sentences in the TT shorter, because they would otherwise be incomprehensible to the readers. If I would have used the same order, the translation would be as follows.

"Ook ik was verdrietig toen Farid wegging, maar mijn verdriet verdween al gauw als sneeuw voor de zon wat niet geheel toevallig samen met een pakje dat Farid voor mij had gestuurd. Mijn broer zat op een ander continent, maar plotseling leek het alsof dat een kleine prijs was die ik betaalde voor een Barbie-set met koffer en vier outfits, inclusief de regenkleding en miniparaplu."

Unrestricted, Inter-bi-national

The humorous fragment does not contain linguistic elements that should be explained to the (Dutch) reader to make them comprehensible. One may add "doll" to Barbie or "pop" in Dutch. Barbie is a well-known brand and there are only few who do not know the fashion doll Barbie. The alternative translation would be:

"Ook ik was verdrietig toen Farid wegging, maar mijn verdriet verdween al gauw als sneeuw voor de zon wat niet geheel toevallig samen met een pakje dat Farid voor mij had gestuurd. Mijn broer zat op een ander continent, maar plotseling leek het alsof dat een kleine prijs was die ik betaalde voor een Barbipop-set met koffer en vier outfits, inclusief de regenkleding en miniparaplu."

ST (2) My father carefully explained that I had attended a prestigious kindergarten where all the children were taught English. Eager to impress Mrs. Sandberg, he asked me to demonstrate my

knowledge of the English language. I stood up straight and proudly recited all that I knew: "White, yellow orange, red, purple, blue, green."

TT(2) Mijn vader legde nauwkeurig uit dat ik op een prestigieuze kleuterschool had gezeten waar de kinderen Engelse les onderricht kregen. Omdat hij erop gebrand was een goede indruk op juffrouw Sandberg te maken, moest ik van hem laten zien hoeveel ik van de Engelse taal beheers. Ik ging rechtop staan en somde trots alles op wat ik wist: 'White, yellow, orange, red, purple, blue, green'.

Script Opposition (SO) First of all, the TT has to have Script Opposition (SO). In the first part of the joke Firoozeh's father, Kazem, explains to the new teacher that her daughter went to kindergarden. In the second script, Firoozeh has to show her teacher that she already speaks English fluently. It turns out she can only recite the colour wheel (clue).

Logical Mechanism (LM): It is fully justified that Kazem wants to impress the new teacher of her daughter by letting her sum up a few colours.

Situation (SI): Firoozeh is at her new school in Whittier, California.

Target (TA): Firoozeh has to impress Mrs. Sandberg and she is in the middle of the intention.

Narrative Strategy (NS): The narrative form is "story". I did not render it differently.

Language (LA): I choose to translate "eager to impress" with "erop gebrand zijn", because the Dutch expression reinforces the emotional desire and eagerness of Kazem to convince the teachers that his daughter is the smartest of all. The literal translation of "eager" would be "verlangen/hunkeren/begeren":

Mijn vader legde nauwkeurig uit dat ik op een prestigieuze kleuterschool had gezeten waar de kinderen Engelse les onderricht kregen. Omdat hij ernaar verlangde/hunkerde/begeerde een goede indruk op juffrouw Sandberg te maken, moest ik van hem laten zien hoeveel ik van de Engelse taal beheers. Ik ging rechtop staan en somde trots alles op wat ik wist: 'White, yellow, orange, red, purple, blue, green'.

It seems like the eagerness is aimed at a personal desire and not at his daughter and sounds strange.

Unrestricted, Inter-bi-national

I choose not to translate the colours, because most Dutch readers have sufficient English knowledge to know the Dutch translation of these colours. However, another translator might have chosen to translate the colours to be consequent. I think that by keeping the original text, the (Dutch) readers will move more in the direction of the American source text. The different translation would be as follows:

Mijn vader legde nauwkeurig uit dat ik op een prestigieuze kleuterschool had gezeten waar de kinderen Engelse les onderricht kregen. Omdat hij ernaar verlangde/hunkerde/begeerde een goede indruk op juffrouw Sandberg te maken, moest ik van hem laten zien hoeveel ik van de Engelse taal beheers. Ik ging rechtop staan en somde trots alles op wat ik wist: 'Wit, geel, oranje, rood, paars, blauw, groen'.

ST (3) Once we reached America, we wondered whether perhaps my father had confused his life in America with someone else's. Judging from the bewildered looks of store cashiers, gas station attendants, and waiters, my father spoke a version of English not yet shared with the rest of America.

TT (3) Toen we pas in Amerika woonden, vroegen we ons af of mijn vader zichzelf niet had vergist met iemand die daadwerkelijk in Amerika had gewoond. Aan de verwarde blikken van caissières, benzinepompbediendes en serveersters was af te lezen dat mijn vader een versie van het Engels sprak dat nog niet bekend was bij de Amerikanen.

Script Opposition (SO) First of all, the TT has to have Script Opposition (SO). In the first part of the joke the family has arrived in America. They wonder whether Kazem had really spent a year in America. In the second script, Firoozeh describes the fuzziness of Americans after Kazem had asked them something (clue)

Logical Mechanism (LM): It is fully justified that Kazem's family wonders whether Kazem had really lived in America before.

Situation (SI): The family has just moved to America and they have to find their way in the new country.

Target (TA): The target is Kazem.

Narrative Strategy (NS): The narrative form is "story". I did not render it differently.

Language (LA): I have added "daadwerkelijk" in my Dutch translation to emphasise that Kazem's family was very surprised that Kazem hardly spoke any English. Without "daadwerkelijk", the translation would turn out as:

TT (3) Toen we pas in Amerika woonden, vroegen we ons af of mijn vader zichzelf niet had vergist met iemand die in Amerika had gewoond. Aan de verwarde blikken van caissières, benzinepompbediendes en serveersters was af te lezen dat mijn vader een versie van het Engels sprak dat nog niet bekend was in Amerika.

I choose to translate "shared with the rest of America" with "bij de Amerikanen", because "Amerikanen" refers to the American civilians and makes the comparison between Kazem and Americans more equal. The other translation would be:

TT (3) Toen we pas in Amerika woonden, vroegen we ons af of mijn vader zichzelf niet had vergist met iemand die daadwerkelijk in Amerika had gewoond. Aan de verwarde blikken van caissières, benzinepompbediendes en serveersters was af te lezen dat mijn vader een versie van het Engels sprak dat nog niet bekend was in Amerika.

On the other hand, I have not translated "the rest", because I wanted to make clear that there is a cultural and linguistic gap between Kazem and the inhabitants of the host land. Furthermore, "the rest" sounds in Dutch as if you refer to objects and not to human beings or a country. The alternate translation would be:

TT (3) Toen we pas in Amerika woonden, vroegen we ons af of mijn vader zichzelf niet had vergist met iemand die daadwerkelijk in Amerika had gewoond. Aan de verwarde blikken van caissières, benzinepompbediendes en serveersters was af te lezen dat mijn vader een versie van het Engels sprak dat nog niet bekend was bij rest van Amerika.

Unrestricted, Inter-bi-national

The humorous passage belongs to the category of unrestricted humour and I could not translate it otherwise.

ST (4) My father's only regular contact in college had been his roommate, a Pakistani who spent his days preparing curry. Since neither spoke English but both liked curries, they got along splendidly. The person who had assigned them together had probably hoped they would either learn English or invent a common language for the occasion. Neither happened.

TT (4) Het enige contact dat hij had, was met zijn Pakistaanse kamergenoot die de hele dag curry bereidde. Omdat ze allebei geen Engels spraken maar wel van curry hielden, schoten ze voortreffelijk met elkaar op. Diegene die hen bij elkaar had geplaatst, had waarschijnlijk gehoopt dat ze of Engels zouden leren of een gemeenschappelijke taal zouden ontwikkelen. Geen van beide gebeurde.

Script Opposition (SO) First of all, the TT has to have Script Opposition (SO). In the first part of the script Dumas tells that her father was only befriended with his Pakistani roommate. In the second part, the reader finds out that the two share just one common interest: eating curry (clue).

Logical Mechanism (LM): It is fully justified that in this setting Kazem's only regular contact was with his roommate to eat curry only.

Situation (SI): Kazem lives in Texas or California as a graduate student and shares a room with a Pakistani.

Target (TA): The targets are Kazem and his Pakistani roommate that cause a humorous effect.

Narrative Strategy (NS): The narrative form is "story". I did not render it differently.

Language (LA): I did not translate "regular" in Dutch, because "contact" with the Pakistani roommate assumes that it is regular, because they see each other regularly:

TT (4) Het enige regelmatige contact dat hij had, was met zijn Pakistaanse kamergenoot die de hele dag curry bereidde. Omdat ze allebei geen Engels spraken maar wel van curry hielden, schoten ze voortreffelijk met elkaar op. Diegene die hen bij elkaar had geplaatst, had waarschijnlijk gehoopt dat ze of Engels zouden leren of een gemeenschappelijke taal zouden ontwikkelen. Geen van beide gebeurde.

I have chosen to place the adjective Pakistani before roommate, otherwise I would emphasise on the nationality of his roommate:

TT (4) Het enige contact dat hij had, was met zijn kamergenoot, een Pakistaanse, die de hele dag curry bereidde. Omdat ze allebei geen Engels spraken maar wel van curry hielden, schoten ze voortreffelijk met elkaar op. Diegene die hen bij elkaar had geplaatst, had waarschijnlijk gehoopt dat ze of Engels zouden leren of een gemeenschappelijke taal zouden ontwikkelen. Geen van beide gebeurde.

Unrestricted, Inter-bi-national

Curry might cause confusion and could be more illustrated by adding that it is a Pakistani dish:

TT (4) Het enige contact dat hij had, was met zijn kamergenoot, een Pakistaanse, die de hele dag curry bereidde. Omdat ze allebei geen Engels spraken maar wel van het Pakistaanse

gerecht curry hielden, schoten ze voortreffelijk met elkaar op. Diegene die hen bij elkaar had geplaatst, had waarschijnlijk gehoopt dat ze of Engels zouden leren of een gemeenschappelijke taal zouden ontwikkelen. Geen van beide gebeurde.

CONCLUSION

ST (1) I, too, had been sad at Farid's departure, but my sorrow soon faded – not coincidentally, with the receipt of a package from him. Suddenly, having my brother on a different continent seemed like a small price to pay for owning a Barbie complete with a carrying case and four outfits, including the rain gear and mini umbrella.

TT (1) Ook ik was verdrietig toen Farid wegging, maar mijn verdriet verdween al gauw als sneeuw voor de zon. Dat ging niet geheel toevallig samen met een pakje dat Farid voor mij had gestuurd. Mijn broer zat op een ander continent, maar plotseling leek het alsof dat een kleine prijs was die ik betaalde voor een Barbie-set met koffer en vier outfits, inclusief de regenkleding en miniparaplu.

I think this is the best solution, because the Dutch expression 'als sneeuw voor de zon' assumes that Firoozeh forgets her sorrow even quicker. I have cut the sentences in the ST in smaller phrases in the TT; in that way they will more comprehensible. Barbie does not need any explanation.

ST (2) My father carefully explained that I had attended a prestigious kindergarten where all the children were taught English. Eager to impress Mrs. Sandberg, he asked me to demonstrate my knowledge of the English language. I stood up straight and proudly recited all that I knew: "White, yellow orange, red, purple, blue, green."

TT(2) Mijn vader legde nauwkeurig uit dat ik op een prestigieuze kleuterschool had gezeten waar de kinderen Engelse les onderricht kregen. Omdat hij erop gebrand was een goede indruk op juffrouw Sandberg te maken, moest ik van hem laten zien hoeveel ik van de Engelse taal beheers. Ik ging rechtop staan en somde trots alles op wat ik wist: 'White, yellow, orange, red, purple, blue, green'.

By using the Dutch expression 'erop gebrand zijn' I emphasise that Kazem is focusing on impressing his daughters' teachers. I choose not to translate the colours, then the text keeps its 'exotic' American character.

ST (3) Once we reached America, we wondered whether perhaps my father had confused his life in America with someone else's. Judging from the bewildered looks of store cashiers, gas station attendants, and waiters, my father spoke a version of English not yet shared with the rest of America.

TT (3) Toen we pas in Amerika woonden, vroegen we ons af of mijn vader zichzelf niet had vergist met iemand die daadwerkelijk in Amerika had gewoond. Aan de verwarde blikken van caissières, benzinepompbediendes en serveersters was af te lezen dat mijn vader een versie van het Engels sprak dat nog niet bekend was bij de Amerikanen.

I added 'daadwerkelijk' to emphasise the astonishment of Kazem's family when they find out that he speaks hardly English. I refer to the country America with the inhabitants of America, because I want to focus on the gap between Kazem and the Americans. 'de rest' Sounds as if you refer to objects and consequently I decided to leave this two-word phrase out.

ST (4) My father's only regular contact in college had been his roommate, a Pakistani who spent his days preparing curry. Since neither spoke English but both liked curries, they got along splendidly. The person who had assigned them together had probably hoped they would either learn English or invent a common language for the occasion. Neither happened.

TT (4) Het enige contact dat hij had, was met zijn Pakistaanse kamergenoot die de hele dag curry bereidde. Omdat ze allebei geen Engels spraken maar wel van curry hielden, schoten ze voortreffelijk met elkaar op. Diegene die hen bij elkaar had geplaatst, had waarschijnlijk gehoopt dat ze of Engels zouden leren of een gemeenschappelijke taal zouden ontwikkelen. Geen van beide gebeurde.

I changed the noun Pakistani into the adjective 'Pakistaanse' to place it before the noun 'kamergenoot'. It would otherwise seem as if the emphasis lays on the nationality of his roommate. Finally, I decided to leave 'regular' out, because in this context 'contact' implies that they, as two roommates see each other often.

As a translator my highest goal is to transfer the culture and intention of the reader to the source text. I have frequently added words or used Dutch expressions to achieve this. I think that the readers must adjust to the culture of the text they are reading, and it should not be other way around. The readers want to learn a new story, a fictional or real story. In my translation I haven't changed the American names or brands; I think the (Dutch) readers can look them up in books or in The Internet.

I enjoyed writing this thesis and focus on the translation of humour. It was a chance for me too to read a book about the Iranian history and to extend my knowledge of the Iranian culture.

ANNOTATED TRANSLATION

BASISSCHOOL LEFFINGWELL

Op mijn zevende verhuisden mijn ouders, mijn veertienjarige broer Farshid en ik van Abadan, Iran naar Whittier, Californië. Onze oudere broer Farid was een jaar eerder naar Philadelphia vertrokken om daar naar de middelbare school te gaan. Net zoals de meeste Iraanse jongeren had hij er altijd van gedroomd om in het buitenland te studeren. Ondanks mijn moeders verdriet had hij ons verlaten om bij mijn oom en diens Amerikaanse vrouw te gaan wonen. Ook ik was verdrietig toen Farid vertrok, maar mijn verdriet verdween al gauw als sneeuw voor de zon¹. Dat ging niet geheel toevallig samen met een pakje dat Farid voor mij had gestuurd. Mijn broer zat op een ander continent, maar plotseling leek het alsof dat een kleine prijs was die ik betaalde voor een Barbieset met koffer en vier outfits, inclusief de regenkleding en miniparaplu.

Wij waren tijdelijk naar Whittier verhuisd. Mijn vader, Kazem, was werkzaam als ingenieur bij de Nationale Iraanse Oliemaatschappij. Hij was aangesteld om voor ongeveer twee jaar als consultant te gaan werken bij een Amerikaans bedrijf. Mijn vader had voor lange tijd in Texas en Californië gewoond als doctoraalstudent. De liefdevolle manier waarop mijn vader vaak over Amerika sprak, zou normaal gesproken voor de eerste liefde worden bewaard.² Volgens hem was Amerika een land waar iedereen een belangrijk persoon kon worden, hoe bescheiden zijn achtergrond ook was. Er woonden vriendelijke mensen en het was een keurig land met boordevol schone badkamers. Het was een land waar verkeersregels werden nageleefd en dolfijnen door hoepels heen sprongen. Het was het beloofde Land. Voor mij was het het land waar ik nog meer kleding voor Barbie kon kopen.

Kort nadat het schooljaar was begonnen van groep 4, kwamen we aan in Whittier. Mijn vader schreef me in bij Basisschool Leffingwell. Een paar dagen voor mijn eerste schooldag zouden we mijn nieuwe lerares ontmoeten, juffrouw Sandberg. Dit had het schoolhoofd geregeld zodat ik sneller zou kunnen wennen. Aangezien mijn moeder en ik geen Engels spraken, bestond de ontmoeting voornamelijk uit een dialoog tussen mijn vader en juffrouw Sandberg. Mijn vader legde nauwkeurig uit dat ik op een prestigieuze kleuterschool³ had gezeten waar de kinderen Engels onderricht kregen. Omdat hij erop gebrand was een goede indruk op juffrouw Sandberg te maken, moest ik van hem laten zien hoeveel ik van de Engelse taal beheers⁴. Ik ging rechtop staan en somde trots alles op wat ik wist: “White, yellow, orange, red, purple, blue, green”.

¹ Firoozeh's sorrow faded very quickly. The Dutch saying *als sneeuw voor de zon* indicates that Firoozeh forgot that she was missing her brother rapidly.

² *Eloquence and wonder* can each individually be rendered with *eloquentie* en *verwondering*. However, these terms do not sound naturally when you refer to your first love. I therefore choose to be more explicit in my translation and refer to *eloquence and wonder* with *met liefde*.

³ *Kindergarten* was not incorporated in primary school in Iran in the sixties (and it is not still). In The Netherlands kindergarten was de *kleuterschool* at that time.

⁴ I have applied Andrew Chesterman's change of explicitness strategy (Chesterman, 258). Dumas said that her father asked her to stand up. However, her father was not asking his daughter for her opinion on the matter. She had to obey her father without questioning him: '... [ik] moest van hem laten zien hoeveel ik van de Engelse taal beheers'.

De maandag daarop bracht mijn vader, mijn moeder en mij met de auto naar school. Hij had bedacht dat het een goed idee was dat mijn moeder een paar weken bij mij op school zou blijven. Ik zag geen voordeel in het hebben van twee personen zonder enige Engels kennis in plaats van één persoon, maar ik was zeven jaar en het was niet echt belangrijk wat ik er van vond.

Ik had mij niet eerder voor mijn moeder geschaamd, tot op mijn eerste schooldag op Basisschool Leffingwell. Maar alleen al door de starende blikken van alle kinderen op school voordat de schoolbel ging, deed ik alsof ik mijn moeder niet kende. Eindelijk ging de bel. Juffrouw Sandberg kwam naar ons toe en leidde ons naar het klaslokaal. Gelukkig had ze door dat wij van die mensen zijn die geholpen moeten worden om het juiste lokaal te vinden. Mijn moeder en ik zaten achter in de klas terwijl alle kinderen op hun eigen plaats gingen zitten. Iedereen bleef maar naar ons staren. Juffrouw Sandberg schreef mijn naam op het bord: F-I-R-O-O-Z-E-H. Onder mijn naam schreef ze: "I-R-A-N". Ze trok vervolgens een wereldkaart open en vroeg iets aan mijn moeder. Mijn moeder keek me aan en vroeg mij wat ze had gevraagd. Ik vertelde haar dat de juffrouw waarschijnlijk wilde dat ze Iran op de kaart aanwees.

Het probleem was dat mijn moeder zoals de meeste vrouwen van haar generatie, maar heel kort naar school was gegaan. In haar tijd was het enige doel van een meisje om een man te vinden. Een opleiding stond in veel lager aanzien dan het hebben van aantrekkelijke kwaliteiten zoals het zetten van thee en het maken van baklava. Voordat ze ging trouwen had mijn moeder, Nazireh, ervan gedroomd om verloskundige te worden. Haar vader was een redelijk moderne man en had zelfs de twee vorige huwelijkskandidaten afgewezen zodat zijn dochter haar droom kon verwezenlijken. Mijn moeder had gepland om haar diploma te behalen en daarna naar Tabriz te gaan om bij een docente die mijn grootvader kende verloskunde te studeren. Jammer genoeg overleed de docente onverwachts en daarmee moesten ook mijn moeders dromen worden begraven.

Vrijgezel Nr. 3 was mijn vader. Net zoals de vorige huwelijkskandidaten had hij nooit met mijn moeder gepraat, maar een van zijn nichtjes kende iemand die mijn moeders zus kende, en dat was voldoende. Van groter belang was het dat mijn moeder voldeed aan de eisen die mijn vader aan het uiterlijk van een vrouw stelde. Zoals de meeste Iraniërs gaf hij de voorkeur aan een vrouw met een blanke huid en licht, stijl haar.⁵ Hij had een jaar in Amerika gestudeerd via het Fulbright-beurzenprogramma⁶ en was teruggekomen met een foto van een vrouw die hij aantrekkelijk vond. Vervolgens had hij aan zijn zus Sedigeh gevraagd of zij iemand wilde vinden die op de vrouw op de foto leek. Sedigeh had rondgevraagd en zo gebeurde het dat mijn moeder op haar zeventiende officieel haar droom opgaf, met mijn vader trouwde en aan het eind van het jaar een kind had.

Terwijl de leerlingen naar ons bleven staren, gebaarde juffrouw Sandberg naar mijn moeder om naar het bord te komen. Mijn moeder stemde met tegenzin in. Ik kroop ineen. Juffrouw Sandberg maakte een combinatie van handgebaren, wees naar het bord en vroeg: "Iran? Iran? Iran?" Juffrouw Sandberg had blijkbaar bedacht om ons bij de lessen te betrekken. Ik had alleen gehoopt dat ze dat ons eerder verteld had zodat we thuis hadden kunnen blijven.

Na een paar gênante pogingen van mijn moeder om Iran op de kaart aan te wijzen, had juffrouw Sandberg eindelijk door dat het probleem niet lag aan mijn moeders gebrek aan Engels, maar aan haar gebrek aan kennis van wereldtopografie. Met een gracieuze glimlach wees ze mijn moeder terug naar haar stoel. Juffrouw Sandberg liet toen iedereen, inclusief mijn moeder en mij zien, waar Iran op de kaart lag. Mijn moeder knikte en deed alsof ze al wist waar Iran lag, maar dat ze het liever een geheim had willen houden. De leerlingen gingen weer

⁵ In Abadan, Iran at that time female attractiveness was associated with the looks of Western women: white skin, light-coloured and tall.

⁶ *Fulbright* is a prestigious scholarship programme. The programme awards grants to gifted students, scholars etc. inside and outside the United States. It has awarded approximately 190000 grants since it was founded in 1946.

naar ons staren, maar deze keer niet omdat mijn moeder met mij mee was gekomen naar school, niet omdat we hun taal niet spraken, maar omdat we dom waren. Ik was vooral boos op mijn moeder, omdat ze de goede indruk die ik had gemaakt door de kleuren van de kleurencirkel op te noemen, had bederft. Ik besloot dat zij vanaf de volgende dag thuis moest blijven.⁷

Eindelijk ging de bel en was het tijd om naar huis te gaan. Basisschool Leffingwell was maar een paar straten van ons huis vandaan en mijn vader die ons talent voor verdwalen zwaar had onderschat, was er vanuit gegaan dat mijn moeder en ik de weg terug naar huis konden vinden. Mijn moeder en ik liepen doelloos rond: misschien zou een vallende ster of een pratend dier ons de weg te wijzen. Geen enkele straat en geen enkel huis kwam ons bekend voor. Terwijl we aan het piekeren waren over de ellendige situatie, kwam een vrolijk meisje plotseling haar huis uit en zei iets tegen ons. Omdat we haar niet begrepen, deden we wat we de hele dag al hadden gedaan: glimlachen. De moeder van het meisje kwam bij ons staan en gebaarde ons om naar binnen te komen. Ik dacht dat het meisje, dat net zo oud als ik leek, ook op Basisschool Leffingwell zat; ons bezoek bij hen leek op een bezoek van het circus.⁸

Haar moeder gaf ons een telefoon. Gelukkig kende zij mijn vaders werknummer uit haar hoofd. Ze belde mijn vader op en vertelde wat er gebeurd was. Mijn vader sprak vervolgens met de Amerikaanse vrouw en gaf haar ons adres. Deze vriendelijke, onbekende vrouw was bereid om ons naar huis te brengen.

Misschien uit angst dat we weer aan hun voordeur zouden verschijnen, liep de vrouw met haar dochter helemaal met ons mee tot aan onze voordeur en hielp mijn moeder zelfs bij het openen van de voordeur. Na een laatste vruchteloze poging om met ons te communiceren, zwaaiden ze ons gedag. Omdat we hen niet met woorden konden bedanken, glimlachten we nog breder.

Na een hele dag in Amerika te hebben doorgebracht, omringd door Amerikanen, realiseerde ik dat mijn vaders beschrijving over Amerika klopte. De badkamers waren schoon en de mensen waren heel, heel erg vriendelijk.

⁷ Firoozeh thought that she had really impressed the teachers and she thinks that her mother has ruined everything for her.

⁸ Firoozeh and her mother feel ashamed of themselves and that they have been acting like clowns.

De verhuizing naar Amerika was zowel spannend als eng, maar we waren gerustgesteld dat mijn vader Engels sprak. Na ons jaren overspoeld te hebben met verhalen over zijn leven als doctoraal student in Amerika, had hij ons de sterke indruk gegeven dat Amerika zijn tweede thuis was. Mijn moeder en ik waren niet van plan van zijn zijde af te wijken, en lieten hem ons door het exotische Amerikaanse landschap leiden die hij zo goed kende. We rekenden erop dat hij niet alleen de taal, maar ook de cultuur voor ons zou vertalen. Hij moest fungeren als link met het onbekendste der onbekendste. Hij was onze privé *Rosetta Stone*¹⁰.

Toen we net in Amerika waren, vroegen we ons af of mijn vader zichzelf niet had vergist met iemand die daadwerkelijk in Amerika had gewoond. Aan de verwarde blikken van caissières, benzinepompbediendes en serveersters was af te lezen dat mijn vader een versie van het Engels sprak dat nog niet bekend was bij de Amerikanen. Bij zijn pogingen om naar het 'vater closet'¹¹ te vragen, werden we doorverwezen naar het drinkfontein of naar de meubelafdeling. Wanneer wij aan mijn vader vroegen om aan de ober de definitie van *sloppy joe*¹² of *Tater Tots*¹³ te vragen, lukte hem dat probleemloos.¹⁴ Mijn vaders vertalingen waren echter erg verdacht. Serveersters deden er minuten lang over om mijn vaders vragen te kunnen beantwoorden. Deze antwoorden werden vervolgens voor ons vertaald met: "Ze weet het zelf niet." Dankzij mijn vaders vertalingen kwamen we niet in de buurt van *hot dogs*, *catfish*¹⁵ en *hush puppies*. En geen overdaad aan kaviaar zou ons ertoe aanzetten om *mudpie*¹⁶ te proberen.

We vroegen ons af hoe mijn vader het al die jaren als student had kunnen redden in Amerika terwijl hij nog volslagen in verwarring werd gebracht door Amerikanen. We kwamen er al gauw achter dat hij zijn studietijd voornamelijk had doorgebracht in de bibliotheek, waar hij erin was geslaagd om contact met Amerikanen te vermijden met uitzondering van zijn hoogleraren ingenieur. Zolang de gesprekken beperkt bleven tot vectoren, oppervlaktespanning en de stromingsleer was mijn vader Fred Astaire met woorden. Maar wanneer hij een stap buiten de enerverende wereld van petroleumtechniek zette, zat mijn vader met twee linkertongen.

Het enige contact dat hij had, was met zijn Pakistaanse kamergenoot die de hele dag curry bereidde. Omdat ze allebei geen Engels spraken maar wel van curry hielden, schoten ze voortreffelijk met elkaar op. Diegene die hen bij elkaar had geplaatst, had waarschijnlijk gehoopt dat ze of Engels zouden leren of een gemeenschappelijke taal zouden ontwikkelen. Geen van beide gebeurde.

Het onvermogen van mijn vader het gesproken Engels te begrijpen, stond alleen in verband met zijn pogingen om het probleem te ontkennen. Dat hij voortdurend trachtte te communiceren met Amerikanen leek eerst nobel en avontuurlijk, maar werd vervolgens irritant. Ergens tussen zijn sterke Perzische accent en zijn woordgebruik dat terug te vinden is

⁹ *Hot Dogs* has the same denotative meaning in Dutch as in American English.

¹⁰ Rosetta Stone is an ancient stele with inscriptions of three ancient languages. Without these inscriptions Egyptian hieroglyphs could never have been deciphered. Firoozeh compares *Rosetta Stone* with her father; she and her mother needed Kazem to decipher the language and the culture for them.

¹¹ Kazem pronounces *watercloset* as /fateR kloset/, because he has an Iranian accent.

¹² *Sloppy Joe* is an American dish consisting of minced beef, onions and sweetened tomato sauce. The side dish is usually served on a bun.

¹³ *Tater Tots* is the commercial brand name for a dish that consists of deep fried potatoes.

¹⁴ *Sloppy Joe* and *Tater Tots* are popular dishes. Dumas' father was probably able to pronounce the words clear enough.

¹⁵ In Dutch *catfish* is known as *meerval*.

¹⁶ *Mudpie* is a pie that is often served for dessert and is chocolate-based.

in studieboeken van voor de Tweede Wereldoorlog, kon een privétaal worden opgemaakt. Dat niemand hem verstond, schaadde zijn trots. Zijn tekortkomingen bij het spreken, maakte hij goed door te lezen. Hij was de enige klant¹⁷ die daadwerkelijk ook elk document las voordat hij het ondertekende. De gemiddelde Amerikaan doet er misschien 30 minuten over om een wasmachine bij Sears¹⁸ te kopen. Maar bij de tijd dat mijn vader de koopgarantie, koopvoorwaarden en kredietinformatie had gelezen, ging de winkel sluiten en vroeg de conciërge ons om opzij te gaan, zodat hij de vloer verder kon dweilen.

Mijn moeders aanpak om Engels te leren bestond uit het dagelijks volgen van lessen¹⁹, gegeven door Monty Hall²⁰ en Bob Barker²¹. Haar liefde voor *Let's Make a Deal*²² en *The Price Is Right*²³ was zichtbaar in haar pas ontdekte talent: het reciteren van nutteloze informatie. Na een paar maanden voor de televisie te hebben doorgebracht, kon ze ons exact vertellen of een koffiezetapparaat meer of minder dan 19,99 dollar kost. Hoeveel dozen *Hamburger Helper*²⁴, *Swanson's TV dinners* en *Turtle Wax*²⁵ kan je kopen zonder ook meer één cent meer dan 20 dollar uit te geven? Ook dat wist zijn. Slenterend door de gangpaden in de supermarkt, nam ze vreugdevol de beroemde aangezichten waar – Lipton thee! Campbell's tomatensoep! *Betty Crocker Rich & Creamy Frosting*²⁶! Elke dag vertelde ze ons wie die dag in spelprogramma's had gewonnen en verloren “Hij had het schip bijna gewonnen, maar zijn vrouw koos het tweede gordijn en ze gingen uiteindelijk met een beeld van een kip van 1 meter 80 naar huis”. De slechte prijzen bij *Let's Make a Deal* klonken veel interessanter dan de goede prijzen. Wie wilt er nu matchende *La-Z-Boy* leunstoelen, als je de wieg in volwassenformaat en de set van reuzenhoge stoelen kan krijgen?

Mijn moeder had algauw door dat de makkelijkste manier voor haar zou zijn om met Amerikanen te kunnen communiceren was door mij als tolk te gebruiken. Mijn broer, Farshid, had een druk schema met voetballen, worstelen en karate, en had het te druk om deze eer te mogen dragen. Ik had de leeftijd waarop een kind door de ouders zelfstandig wordt gemaakt, maar mijn moeder leunde/plakte op mij alsof ze niet zonder mij kon. Ik moest met haar mee naar de supermarkt, de kapsalon, de dokter en naar alle andere plekken waar een kind niet naartoe wil. Mijn beloning hiervoor was dat elke Amerikaan die we tegenkwamen mij hiervoor prijsde. Een zevenjarige die Perzisch naar Engels en vice versa vertaalde maakte een grote indruk op iedereen. Mensen overspoelden me met complimenten. “Jij bent vast heel, heel erg slim, misschien ben je wel een genie.” Ik antwoordde altijd met het garanderen dat wanneer zij naar een ander land zouden verhuizen ook zij de taal zouden leren. (Wat ik daarmee bedoelde was dat ik wilde dat ik thuis de *Brady Bunch*²⁷ aan het kijken was in plaats van de kwaliteit van

¹⁷ *Klant* (customer) is more explicit, because Dumas refers her to her father as being the only customer who reads every document before signing it. Chesterman calls this translation strategy: *change of explicitness* (Chesterman, 258).

¹⁸ *Sears* is an American chain of department stores.

¹⁹ Her mother was a stay-at-home mom.

²⁰ *Monty Hall* was the TV-host in the seventies of the American television programme *Let's Make a Deal*.

²¹ ‘*Bob Barker*’ is a former game show host. He presented *The Prize is Right* in the seventies.

²² *Let's Make a Deal* is a television game show. In each episodes contestants are offered an amount of money. They may trade that with another prize. However, it is a risk, because the new prize is unknown.

²³ *The Price is Right* is an American television game show. Contestants win money when they guess the price of products correctly.

²⁴ *Hamburger Helper* is a product line of packaged food of mostly pasta and powdered sauce(s). The dish has to be prepared with browned ground beef, milk and water.

²⁵ *Turtle Wax* is the name of a manufacturer of products for cars, such as car cleaning and polishing products.

²⁶ *Frosting* is a creamy layer to cover or decorate cakes. *Betty Crocker Rich & Creamy Frosting* is a well-known brand in the United States.

²⁷ *The Brady Bunch* is an American family series.

verschillende vocht inbrengende crèmes moest vertalen). Mijn moeder antwoordde met iets anders: ‘Amerikanen raken snel van iets onder de indruk’.

Ik stimuleerde mijn moeder altijd om Engels te leren, maar haar talenten lagen ergens anders. Omdat zij nooit Engels op school had gehad, kende ze de grammatica niet. Zin na zin volgden zonder dat er maar één werkwoord kwam. Ze verwees naar iedereen met “het” waardoor de luisteraar zich afvroeg of ze het over haar man had of over de keukentafel. Ook als ze een zin min of meer correct zei, maakte haar accent het onverstaanbaar. De uitspraak van de Engelse w-klank waarbij de lippen vooruit moeten worden gestoken en de th-klank vond ze het moeilijkst. Het leek alsof God een linguïstisch grapje met ons uithaalde. We woonden in ‘Vie-tie-er’²⁸ en we winkelden in ‘Vietvoed’²⁹. Ik ging naar ‘Leffiengvell’³⁰ en onze buurman was niemand anders dan ‘Valter Vie-lie-ams’³¹.

Ondanks mijn moeders gestage vooruitgang, moedigde ik haar continue aan. In plaats van haar Engelse vocabulaire en grammatica te leren, besloot ik uiteindelijk haar hele zinnen na te laten zeggen. Ik ging ervan uit dat als ze ging wennen aan het foutloos spreken van de taal, ik net zoals zijwieltjes kon worden weggehaald, en zij zonder hulp door zou gaan. Ik had het fout.

Toen ze een keer een soort insecten in ons huis zag, vroeg mijn moeder of ik de insectenverdelger wilde bellen. Ik zocht het nummer op en zei tegen mijn moeder dat ze zelf moest bellen en zeggen dat we last hebben van zilvervisjes. Mijn moeder mopperde, draaide het nummer en zei: ‘Alstublieft, kom gelijk. Goudvissen, overal in huis’. De verdelger zei dat hij zodra hij zijn hengel gevonden had, hij er meteen aan zou komen.

Een paar weken later, ging onze wasmachine kapot. Een reparateur kwam langs en verving de lekke pijp. Mijn moeder wilde weten hoe ze de zwarte vlek kon verwijderen die door de lek veroorzaakt was. Hij zei: “Jullie moeten ‘ellbow grease’³² gebruiken”. We bedankten hem, betaalden hem. Daarna liepen mijn moeder en ik naar de bouwmarkt. Na een vruchteloze zoektocht naar elleboogvet, vroegen we de winkelbediende om hulp. “Het is een middel om vlekken te verwijderen,” voegde ik eraan toe. De manager werd geroepen.

Nadat de manager was uitgelachen, gaf hij ons het teleurstellende antwoord. Mijn moeder en ik liepen met lege handen naar huis. Later leerde ik dat Amerikanen dit een ‘wild-goose chase’³³ noemen.

Mijn ouders wonen nu dertig jaar in Amerika en hun Engels is iets verbeterd, maar niet zoals ik gehoopt had. Het ligt niet alleen aan hen; Engels is een ingewikkelde taal. Toen mijn vader de dochter van zijn vriend complimenteerde met ‘kneuterig’³⁴, bedoelde hij dat ze een fantastische huisvrouw zal worden. Wanneer hij klaagde over kreunende, luidruchtige automobilisten, bedoelde hij dat automobilisten de neiging hebben luidruchtig te claxonneren. En mijn ouders begrijpen nog steeds niet waarom tieners cool doen zodat ze hot zijn.

Ik stimuleer mijn ouders niet meer om Engels te leren. Ik heb het opgegeven. In plaats daarvan ben ik blij met de immigratiegolf die Iraanse televisie, kranten en supermarkten met

²⁸ Nazireh cannot pronounce ‘Whittier’ correctly. She pronounces the /w/ as the /v/. Instead of /i/ she says /ie/ and she does not pronounce the /ə/ correctly, but says /e/ instead.

²⁹ ‘Wheetwood’ is pronounced as ‘Vietvoed’. She says /w/ instead of /v/ and /i/ instead of /ie/. The /o/ is /oe/.

³⁰ ‘Leffingwell’ is ‘Leffiengwel’.

³¹ She pronounces ‘Walter Williams’ as ‘Valter Vie-lie-ams’.

³² ‘elbow grease’ is an idiom for hard work. You don’t always need a special oil or tool to make a task easier; sometimes you need to put a lot of effort into something to achieve it.

³³ The American idiom ‘a wild-goose chase’ is a kind of practical joke played on inexperienced new people by giving them impossible clues. The Dutch idiom that is a bit similar is: “iemand om de tuin leiden”. However, this idiom is more negative, because it used to tease as well to cheat someone.

³⁴ *Homely* has a negative connotation, because it says that someone is unattractive or plain. *Kneuterig* is less negative, because it is used to refer someone who is warm-hearted, but it can also mean short-minded.

zich heeft meegebracht. Wanneer mijn moeder wil weten of de kruidenier nog aubergines achter heeft staan die iets donkerder en steviger zijn, omdat deze aubergines niet geschikt zijn voor *goreshte bademjoen*³⁵ kan ze dat helemaal alleen in het Perzisch vragen. En hierom, zeg ik hallelujah, een woord dat geen vertaling nodig heeft.

³⁵ *Goreshte bademjoen* is an Iranian dish, a stew of tomatoes, baked aubergines and usually with meat.

BIBLIOGRAPHY

- . "ABC to shoot Pilot for Funny in Farsi." *Payvand Iran News*. n.p. 12 Feb. 2009. Web. 8 May 2012.
- Ansari, Ali M. *Confronting Iran*. London: C. Hurst & Co. (Publishers), 2006. Print.
- Boelhower, William Q. *The Immigrant Novel as a Genre*. In: *Melus*, vol 8, no. 1 (1981), pp. 3-13. Print
- Chesterman, Andrew. "Vertaalstrategieën: een Classificatie." Trans. Ans van Kersbergen. *Denken over Vertalen*. Ed. Ton Naaijken et al. (red.). Nijmegen: Vantilt, 2005 (243-262). Print.
- Dumas, Firoozeh. *Firoozeh Dumas: Best-Selling Author of Funny in Farsi and Laughing without an Accent*. 2007. Web. 21 August 2012.
- Dumas, Firoozeh. *Funny in Farsi a Memoir of Growing up Iranian in America*. 2003. New York: Random House, Inc., 2004. Print.
- Limpt, Annemarie van. *Translating the Humorous Style of Bill Bryson: A Rickety, Confidence-sapping Enterprise*. MS thesis. Utrecht University, 1 December 2008. Web. 4 May 2012.
- Raskin, Victor. Semantic Mechanisms of Humor. Dordrecht [etc.]: D. Reidel Publishing Company, 1985. Web. 3 May 2012.
- Yell, Michael M. *An Interview with Author Firoozeh Dumas*. *Social Education*. 1 Nov. 2008. FindArticles.com. Web. 4 July 2012.
- Zabalbeascoa, Patrick. "Humor and Translation – An Interdiscipline." In: *Humor*, vol 18, iss. 2 (2005), pp. 185-207. Print.

